

АКЦИОНАРСКО ДРУШТВО ЗА ЖЕЛЕЗНИЧКИ ПРЕВОЗ РОБЕ “СРБИЈА КАРГО“
Београд, Немањина 6

ЦЕНТАР ЗА НАБАВКЕ И ЦЕНТРАЛНА СТОВАРИШТА

Број: 22/2020 - 626

Датум: 04.05.2020.

**ПРЕДМЕТ: Питања и одговори бр. 3 за јавну набавку у отвореном поступку
Осигурања робе у превозу ЈНОП/5**

Питање:

У складу са тачком 13. Конкурсне документације јавне набавке број ЈНОП/5 , достављамо вам захтев за додатним информацијама у виду појашњења додатних услова које понуђачи морају да испуне у поступку учешћа у предметној јавној набавци.

Наиме, изменом и допуном конкурсне документације бр. 1. за јавну набавку услуга у отвореном поступку „Осигурање робе у превозу ЈНОП/5” од 28.04.2020 предвидели сте следеће додатне услове:

Понуђач је дужан да достави следеће доказе финансијског капацитета :

1. Даје на дан 31.12.2018. године располагао разликом расположиве и захтеване маргине солвентности за неживотна осигурања/реосигурања од најмање 4.000.000.000,00 динара.

2. Да у периоду од 12 (дванаест) месеци, пре дана објављивања позива за подношење понуда на Порталу јевних набавки, није био великвидан.

Доказ: 1. Адекватност капитала за неживотна осигурања/реосигурања, стање на дан 31.12.2018. године Образац АК-НО/РЕ . 2. Потврда Народне банке Србије- Одељења за принудну наплату да понуђач у у периоду од 12 (дванаест) месеци пре дана објављивања позива није био великвидан.

Понуђач је у дужан да, уз понуду, достави доказ да располаже и неопходним пословним капацитетом:

1. Да има ажурност у решавању штета (НБС) већу од 95,00 %
2. Даје процес рада (пословања) понуђача усаглашен са захтевима стандарда ISO 9001 (Систем менаџмента квалитета) и ISO 10002 (Менаџмент квалитетом — Задовољство корисника — Поступање са приговорима).

Доказ: 1. Ажурност у решавању штета утврђује се на основу података које осигуравајућа друштва достављају Народној банци Србије, Сектору за послове надзора над обављањем делатности осигурања, Одељења за актуарске послове и статистику, и то: Извештај „број штета по друштвима за осигурање у 2018. г. са интернет странице НБС - број решених штета у 2018. г. на дан 31.12.2018. г.

2. Фотокопија важећег сертификата ISO 9001 (Систем менаџмент квалитета) и ISO 10002 (Менаџмент квалитетом — Задовољство корисника — Поступање са приговорима). издатих од стране домаћег или иностраног акредитованог сертификационог тела, који гласи на понуђача.

У складу са чл. 10. ст. 1. Закона о јавним набавкама, наручилац је дужан да у поступку јавне набавке омогући што је могуће већу конкуренцију.

Ставом 2. истог члана прописано је да наручилац не може да ограничи конкуренцију, а посебно не може онемогућавати било којег понуђача да учествује у поступку јавне набавке неоправданом употребом преговарачког поступка, нити коришћењем дискриминаторских услова, техничких спецификација и критеријума.

Чланом 76. ст. 2. Закона о јавним набавкама прописано је да наручилац у конкурсној документацији одређује додатне услове за учешће у поступку јавне набавке у погледу финансијског, пословног, техничког и кадровског капацитета увек када је то потребно имајући у виду предмет јавне набавке.

Чланом 76. ст. 6. ЗЈН одређено је да наручилац одређује услове за учешће у поступку тако да ти услови не дискриминишу понуђаче и да су у логичкој вези са предметом јавне набавке.

Заинтересовани понуђач —, поставља питање оправданости овако постављених додатних услова.

Заинтересовани понуђач истиче да наведени додатни услов није у логичкој вези са конкретном јавном набавком односно да захтевана разлика није гаранција да ће у конкретној јавној набавци понуђач квалитетно извршити услугу осигурања која је предмет јавне набавке . Наручилац није образложио зашто је одређен као услов за учешће у поступку јавне набавке износ од чак 4.000.000.000 динара (као разлика између расположиве и захтеване маргине солвентности) који омогућава квалитетно извршење јавне набавке. Наручилац је изменом конкурсне документације првобитно одређен износ од 1.000.000.000 динара повећао на 4.000.000.000 динара и тиме поставио дискриминаторски услов на начин да ниједно осигуравајуће друштво не испуњава задату вредност.

Даље, од понуђача се захтева да уз понуду , достави доказе и непходног пословног капацитета у виду ажурности у исплати штета од 95% . Наручилац је и овде поступио супротно члану 76 .став 6 Закона о јавним набавкама : Чланом 76. ст. 6. ЗЈН одређено је да наручилац одређује услове за учешће у поступку тако да ти услови не дискриминишу понуђаче и да су у логичкој вези са предметом јавне набавке.

Наиме, наручилац ничим није образложио свој захтев у смислу зашто му ажурност од

95% гарантује извршење услуга на задовољавајући начин а не ажурност од 96% , 94% или 92,5% . С тим у вези, истичемо неоспорну важност извршења услуге на време, али исто тако и вишеструко потврђен став Републичке

комисије за заштиту права у коме се ажурност у решавању штета од 90% може сматрати оправданом.

Потенцијални понуђач истиче такође и дискриминаторско постављање услова пословног капацитета у виду захтева за ИСО 10002-стандард за поступање по приговорима корисника:

Чланом 15. ст. 1. Закона о осигурању је прописано даје друштво за осигурање дужно да обезбеди заштиту права и интереса осигураника и трећих оштећених лица у складу са прописима, правилима струке и добрим пословним обичајима.

У складу са чл. 15. ст. 2. истог закона Народна банка Србије посредује у решавању одштетног захтева ради спречавања настанка спора из основа осигурања, поступа по приговору корисника услуге осигурања у вези са радом друштва за осигурање и штити права и интересе тих лица.

Народна банка Србије је дана 19.06.2015. године донела Одлуку о начину заштите права и интереса корисника услуга осигурања („Службени гласник РС” бр. 55/2015) којом је ближе уређен начин заштите права и интереса осигураника, уговарача осигурања, корисника осигурања и трећих оштећених лица (у даљем тексту: корисник услуге осигурања), као и начин посредовања у решавању одштетних захтева, подношења приговора корисника услуге осигурања и поступања по том приговору.

Сагласно чл. 12. поменуте Одлуке, друштво за осигурање је дужно да интерним актом ближе уреди поступак подношења приговора и одлучивања о њему у складу са одредбама Закона и ове одлуке.

Из изнетог следи да је поступак по приговорима део законске регулативе са којом морају бити усаглашени сви осигуравачи и даје Народна банка Србије надлежна институција која је ближе уредила поступак по приговорима, а и сама поступа по приговору корисника због чега не може ниједан сертификат да надомести такву регулативу. Другим речима, за сам поступак заштите права корисника неопходно је и довољно да друштва за осигурање донесу интерне акте који ће то регулисати, а не сертификат.

Из наведених разлога, сматрамо да је наручилц у свом одговору на ова појашњења дужан да отклони све неправилности и постављене додатне услове укине . Уколико пак ,то не учини, Друштво ће у склопу законских могућности ,поставити Захтев за заштиту права пред Републичком комисијом за заштиту права.

Одговор:
Поштовани,

Прихвата се примедба понуђача и у делу тендерске документације, на страни 9. конкурсне документације, тачка IV-4, ће се да допунске услове за учешће група понуђача испуњава заједнички. Нови текст који ће бити убачен у конкурсну документацију је следећи:

IV-4 Услови које мора да испуни понуђачи из групе понуђача у складу са чланом 81. Закона

Сваки понуђач из групе понуђача мора да испуни услове из чл. 75. ст. 1. тач. 1), 2), и 3) Закона, а доказ о испуњености услова из тачке 4) дужан је да испуни понуђач из групе понуђача којем је поверено извршење дела набавке за који је неопходна испуњеност тог услова, док остале услове испуњавају заједно.

Такође ће у конкурсној документацији бити извршене измене да се додатни услов, на страници 8 конкурсне документације, мења и да ће конкурсна документација бити измењена и овај услов ће сада бити:

1. Да је на дан **31.12.2018.** године располагао разликом расположиве и захтеване маргине солвентности за неживотна осигурања/реосигурања од најмање 4.000.000.000,00 динара.

Такође се мења и текст за доказивање овога услова на:

Доказ:	1. Адекватност капитала за неживотна осигурања/реосигурања, стање на дан 31.12.2018. године Образац АК-НО/РЕ . 2. Потврда Народне банке Србије- Одељења за принудну наплату да понуђач у у периоду од 12 (дванаест) месеци пре дана објављивања позива није био великвидан.
---------------	--

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ:

Наручилац је наведене додатне услове за учешће у поступку јавне набавке поставио у складу са одредбама Закона о јавним набавкама (у даљем тексту: Закона), посебно имајући у виду члан 76. став 2. као и начело Закона.

Лоше искуство са једним осигуравачем које смо имали баш на овом Уговору о осигурању, који је и предмет ове набавке, а где се још увек воде судски спорови којима покушавамо да остваримо своја права – да наплатимо штете, нас је навело да поставимо овакве услове за потенцијалне понуђаче.

Само код једног нашег клијента смо у 2017. години имали пријављених штета у укупном износу од преко 47 милиона РСД, а које нам је тадашњи осигуравач одбио да исплати па се још воде судски спорови око наплате ових наших права по полиси.

Право наручиоца, то јест наше право је да желимо да за послове ове врсте осигурања добијемо најснажнијег и најбољег осигуравача, који ће без проблема исплатити све одштетне захтеве, без обзира на њихову висину.

Ово наше право и жељу смо остварили кроз дефинисање услова које морају да испуњавају потенцијални понуђачи за ову врсту осигурања, које је предмет ове набавке. Постављеним Условима за учествовање у овој набавци смо јасно рекли да желимо да ове послове осигурања поверимо најјачим и најспособнијим осигуравачима, посебно због лоших искустава у прошлости.

Због потенцијално високих износа штета које могу настати у обављању наших превоза смо и поставили релативно „високе“ услове које могу да испуне само осигуравачи који имају највеће резерве сигурности, најбољу ажурност у исплати штета и они који су имплементирали стандарде пословања који су гаранција квалитетне исплате штета.

Високо постављени услови смањују број потенцијалних понуђача који могу самостално наступити али тиме није смањена конкуренција јер се поједини осигуравачи, мањих капацитета могу удружити и заједнички испуњавати постављене услове.

Код сличних Уговора о осигурању, које морамо имати као услов нашег пословања на интернационалним тржиштима, свих ових година нас покрива конзорцијум осигуравача, јер су ино-стандарди које захтевају страна тржишта били сувише високи за појединачне домаће осигураваче.

У даљем образложењу дајемо одговор за сва три постављена питања – сва три постављена услова које морају испуњавати потенцијални понуђачи.

1. Додатни услов – разлика расположиве и захтеване маргине солвентности за неживотна осигурања/реосигурања од најмање 4.000.000.000,00 рсд као тражени показатељ је одраз способности осигуравача да у случају настанка осигураног случаја изврши своју обавезу благовремено и у реалном износу, а посебно када су у питању штете великих износа и служи за трајно извршење преузетих обавеза осигуравача. Што је већа разлика између расположиве и захтеване маргине солвентности, осигуравајуће друштво је финансијски стабилније и солвентније што је гарант да ће бити у стању да изврши све своје преузете обавезе у конкретној јавној набавци, те је исти у логичкој вези са предметом јавне набавке и не дескриминише потенцијалне понуђаче. У прилогу овом ставу наручилац истиче да и у Извештају НБС о сектору осигурања у Србији, који је јавно доступан на интернет страници НБС, стоји под насловом **Адекватност капитала да: „Солвентност друштва за осигурање зависи од довољности техничких резерви за преузете обавезе, као и од испуњености услова који се односе на адекватност капитала, а утврђени су као однос захтеване и расположиве маргине солвентности“** као и да је **„На нивоу свих друштава за осигурање у Србији која се претежно баве неживотним осигурањима основни показатељ адекватности капитала (однос расположиве и захтеване маргине солвентности)...**“ Адекватност капитала у смислу разлике расположиве и захтеване маргине солвентности је у групи Carmel(C4) показатеља који представљају критеријуме за квантитавно праћење и анализу финансијске стабилности друштва за осигурање сачињени по узору на методологију ММФ, и она је један од кључних показатеља стабилности друштва за осигурање обзиром да је функција капитала и да апсорбује ризике који могу да настану у вези са пословањем. Гарантна резерва – расположива маргина солвентности, као један од елемената за обрачун адекватности капитала је законом успостављена категорија у циљу обезбеђења гаранције трајног извршавања преузетих обавеза по основу осигурања и она мора бити већа од маргине солвентности. Шта је чини и како се формира такође је прописано Законом о осигурању.

Обавеза сваког друштва за осигурање је и да обезбеди прописану маргину солвентности из слободне сопствене имовине која ће бити гарант да ће се обавезе друштва на исплату осигуране суме и накнаде штете осигураницима бити извршене и када се нађу у финансијским тешкоћама. Слободна сопствена имовина се не формира из премије осигурања, већ из основног капитала, резерви из добити, резерви и др. Сходно наведеном, што је већа номинална разлика између гарантне резерве, односно расположиве маргине солвентности и маргине солвентности, утолико је друштво солвентније и стабилније, односно сигурност друштва је већа. Растом друштва расте и ниво маргине солвентности, а тиме и захтевани минимални износ гарантних резерви. Већи распон између показатеља у сваком случају указује на солвентније друштво за осигурање, за разлику од друштава која задовољавају законску форму у погледу висине показатеља, а солвентност је на минимуму.

Додатни услови се и постављају увек преко законских минимума, јер да осигуравајуће друштво не испуњава минимум превиђен законом, исто не би могло ни да послује на тржишту. Наведени додатни услов представља показатељ адекватности капитала друштва и служи за оцену бонитета друштва. Сва друштва која поседују дозволу за рад НБС испуњавају лимите који су прописани, што не значи да ће тако бити и наредних 12 месеци и што не значи да ће такво друштво моћи да реализује обавезе према Наручиоцу, с обзиром на укупну вредност имовине, моторних возила и број запослених, односно суме осигурања за настанак осигураног случаја. Захтевана маргина солвентности се одређује посебно за свако осигуравајуће друштво и може бити врло ниска, у зависности од осталих финансијских показатеља, и такво осигуравајуће друштво може испуњавати обавезе у обиму у којем их је до тренутка формирања вредности маргине вршило, али то не значи да може испунити

обавезе према великим осигураницима. Наручилац је у обавези да добије највећу вредност за новац којим располаже за ове намене, тј. да осигура робу превозу код осигуравајућег друштва које има адекватан капитал да на време и у реалном износу исплати штету коју Наручилац претрпи.

Понуђачима који самостално не испуњавају задати услов, дата је могућност да наступе у оквиру групе понуђача у заједничкој понуди и тако испуне додатни финансијски услов који се тражи конкурсном документацијом. Имајући све наведено у виду није тачна тврдња потенцијалног понуђача да наручилац онемогућује учешће у предметном поступку јавне набавке свим осигуравачима чија апсолутна разлика између расположиве и захтеване маргине износи мање од 4.000.000.000,00 рсд иако несумњиво исти могу да квалитетно реализују уговор о осигурању који је предмет ове јавне набавке, већ управо супротно: омогућује им да учествују на конкурс у оквиру групе понуђача где заједнички треба да задовоље додатни услов: да је разлика расположиве и захтеване маргине солвентности за неживотна осигурања/реосигурања најмање 4.000.000.000,00 рсд.

2. Наручилац се определио за Додатни услов – да понуђач има ажурност у решавању штета у 2018. години од најмање 95%, између осталог из разлога што је напомена Народне банке Србије да је основни критеријум за процену доброг друштва за осигурање управо „ажурност у решавању штета“. За наручиоца је од пресудног значаја да уговор закључи са понуђачем или групом понуђача који има одговарајућу ефикасност у решавању штета.

Наручилац је предвидео могућност подношења понуде са подизвођачем или као заједничка понуда групе понуђача, што према Закону о јавним набавкама (чл. 81, ст. 2.) даје могућност потенцијалним понуђачима да предметни додатни услов испуне заједно.

3. Допунски услов да:

2. Да је процес рада (пословања) понуђача усаглашен са захтевима стандарда ISO 9001 (Систем менаџмента квалитета) и ISO 10002 (Менаџмент квалитетом – Задовољство корисника – Поступање са приговорима).

остаје јер наши наручиоци услуга захтевају од нас да се и наши партнери, а то су у овом случају осигуравачи робе у превозу имају своје пословање усклађено са међународно признатим системом квалитета и да су своје пословање ускладили на задовољство корисника и поступају по приговорима, чиме ће обезбедити ажурно реаговање у поступцима решавања одштетних захтева.

С обзиром на све наведено, а посебно имајући у виду дефинисане потребе, Наручилац сматра да примедбе потенцијалног понуђача на постављене додатне услове, нису оправдане и да исти не дискриминише потенцијалне понуђаче и не онемогућава понуђаче да сачине прихватљиву понуду, напротив омогућава неколико осигуравајућих друштава да у потпуности задовоље три спорна додатна услова предметне конкурсне документације о јавној набавци – самостално и омогућава да остала осигуравајућа друштва подједнако одговоре додатним условима у заједничкој понуди – као група понуђача, те да је конкурсна документација сачињена у свему у складу са Законом о јавним набавкама.

Срдачан поздрав.